

Ey xortê ciwanmêr ,
Bes e bêfêde ye ev rev
Destê xwe bidin hev !
Ronahî li pey tarf ye ,
tim roj e li pey şev ,
Em nayêne kuştin !
Cegerxwîn

RONAHÎ

Hêjmar (sayı) : 21
Mêjû (tarih)
HIZËRAN 1977
HAZİRAN 1977
Biha (fiatı) 0,50 DM

HEVRA KOMELA ŞOREŞVANÊN KURDÊN TIRKIYÊ **HEVRA**
DEVİRİMCİ TÜRKİYE KÜRTLERİ ÖRGÜTÜ

TÜRKİYE'DE 1.MAYIS

Yüzbinlerce işçi, aydın, öğretmen ve öğrenci'nin katıldığı 1 Mayıs işçi sınıfı'nın dayanışma ve mücadele mitingi, sermaye çevrelerinin ajanları tarafından kana bulandı. Türkiye'de işçi sınıfının sömürüye, baskıya, siyasi cinayetlere karşı en tutarlı ve en uyanık bir şekilde mücadele verdiği için sermaye çevrelerini ve iktidarları MC'yi tedirgin etmekteydi. Bu nedenle işçi sınıfı, onun ilerici örgütü DISK, demokratik kitle örgütleri MC'nin saldırı planlarının ana hedefleri idi. Bugüne dek yapılan saldırılara, baskılara, siyasi cinayetlere bakılacak olursa, bunun böyle olduğu açıkça görülmektedir. Bu seneki 1. Mayıs mitingi aynı zamanda yüzbinlerce emekçinin, demokratik örgütlerin ırkçı-faşist baskılara, hayat pahalılığına karşı

bir direniş eylemi oldu. Yüzbinleri bir araya getiren insanca yaşam, barış-özgürlük-demokrasi özlentileri idi. "NATO'ya hayır", "FAŞİZME geçit yok", "HALKLARA ÖZGÜRLÜK" sloganları bu istemleri dile getiriyordu. MC iktidarı içine düştüğü bunalımdan kurtulmak, emekçi halk yığınlarının mücadelesini sindirmek için mevcut sömürü düzeninin yasaları dışına çıkmış, ölüm tehditlerine, ırkçı-faşist baskılara başvuruyordu. Kısacası iktidarında elinde tutan MC açık saldırıya geçmişti. Vurucu güçlerini ilericilerin üzerine saldırtıp hergün siyasi cinayet işliyordu. 1 Mayıs katliamı ırkçı-faşist saldırıların son kanlı halkasını oluşturdu. Tekelci burjuvazinin ve uluslararası sermayenin cinayet örgütleri

Devamı S3.S1

SEÇİMLER

MC iktidarı silahlı saldırıların, cinayetlerin, hayat pahalılığının, ırkçı-faşist baskıların zirvesine ulaştığı, yüzlerce işçinin, öğrencinin ve öğretmenin kıyıldığı faşizme tırmanan bir dönemi kapsadı. Emperyalizmle bütünleşmiş tekelci burjuvazi, emperyalizmin sömürsün den pay aldığı gibi, onun krizinde de pay almaktadır. Dünya çapında emperyalizmin, yediği darbeler sonucu, krizinin etkileri, kendisini, gelişmekte olan bağımlı ülkelerde daha derin bir şekilde göstermektedir. Milyarlara mal olan ABD kıskırtması Kıbrıs çıkartması geri teperek, uluslararası toplantılarda MC'nin yüzüne büyük bir tokat yemesine neden oldu. Türkiye'nin Kıbrıs tezinden taviz vermesini amaçlayan ABD'nin silah ambargosu, MC'

nin ortaklarında yediği ikinci bir darbe idi. Devlet kasaları, israfı ve cömertçe harcamaların yapılması, bütçeden aslan payının silahlanma yarışına ayrılması sonucu iflâsa gitti. Geçen yıl dışardan 1,4 Milyar Dolarlık kredi alınmış, buna karşılık Döviz rezervlerinde üçte bire bir düşüş görülmüştür. 1976 yılında yurt dışında çalışan işçilerin devlet kasasına giren dövizlerinde yüzde yirmisekiz oranında bir düşüş olmuştur. İçteki para ihtiyacı yeni banknotlarla tedarik edilerek, iki senede tedavüldeki para miktarı 33 ten 57 Milyar Türk Lirasına yükselmiştir. Bu durum fiyatların aşırı yükselmesinde neden olmuştur. 1970 ten buyana fiyatlar yüzde dört yüz arttığı halde üç

Devamı sayfa 5 S.1

1MAYIS YURTDIŞINDA KUTLANDI

Avrupada kapitalist ekonominin krizi salgın bir hastalık gibi yayılmaktadır. Beraberinde işsizliği, yabancı düşmanlığını, eşitsizliği, barış düşmanlığını ve ücret düşüklüğünü getiren bu krizden en çok işçi sınıfı zarar görmektedir. Özellikle son 76/77 yıllarında Fedaral Almanyadaki işsizliğe, meslek yasaklamalarına, yabancı işçilerin uğradığı haksızlıklara, kovulmalara bakılacak olunursa, bu durum apaçık görülmektedir. İşte böyle bir dönem

de kutlanan 1. Mayıs dünya işçilerinin mücadelesini ve dayanışmasını gününde, işsizliğin, düşük ücretlerin, yabancı düşmanlığının, insan hakları ve barış düşmanlığının anababası tekelci burjuvaziye karşı yerli ve yabancı işçiler birliktir ve dayanışma için yürüdüler. Kürt işçilerinde sığınak ve istemleri ışığında sınıf karşılaşmalarının saflarında yerlerini alarak, Türkiye'deki ırkçı-faşist baskılarında protesto ederek, çeşitli şehirlerde 1 Mayıs mitinglerine katıldılar.

NÜÇEYÊN WELÊT

ZİLM Û ZORDESTÎ LÎ SER KARKERÊN
BEDLÎSÊ (BİTLÎSÊ)

Li bajarê Bedlîsê. (Kurdîstana Bakûr) karkeran bo standina mafên xwe çûne grevê. Ev karkerên endamê sendîqa DİSK'in. Ewana nav xwe de komî teyek sazîrin û belavokê derxistin. Ev belavokê ku bi firehî hati bû belavkîzin, bi vî sikî nivîsan dibûn:

"Em karkerên ku li vir (di Tapû-kadastro) dixebitin, şev û rojên xwe dikin yek. Zilm û zordestîya dijwar li ser me ye. Heta niha karbidestên faşîst û kedxûr mafên me jî me standine. Em li tarîfê de hiştine. Ji yî na me li me re heram kirine. Li pêşberîya (karşî) ew kirinên yek rêçekî xelasbûnê heye. Ew jî bi yekîti, bişîrîya (dayanışma) hevîrin û

tekoşîn dayîn dijî emperyalîzm û faşîzm re, dibe.

Roja ku berxwedan (direnîş) destpêkir heta niha (îro) mirov û komelên pêşverû û demokrat berbarî (alîkarî) me karkeran kirin û bişîrîya xwe jî nîşan dan. Li ber wî em pir dilxweş bûn. Heta ku em mafên xwe nestînin û hevalên me yên ku ji kar dîrxistinê, dîsa negrin karxanê, emê berxwedana xwe de berdewam bikin û tevgerê xwe bidin.

- Bimre karbidestên kewneperest û dijminên karkeran !

- Bimre xwînîjî û kedxûrî !

- Bijî yekîti, bişîrî û biratîya gelan !

- Bijî tekoşîn bo azadî û serfirazî

dûmahîk rûpel (sayfa) 2

NEWROZ LÎ WELAT HATE PÎROZKIRIN

Wek em tev dizanin, roja 21 ê Adarê cejna gelê Kurd Newroz e. Ev cejn, cejna gelê Kurde netewîye.

Cejna Newroz wek salên dawî, îsal jî li Kurdistanê û li derweyî welêt hate pîrozkirin. Tirkiyê de jî, li bajarên Stembolê û Enqerê Newroz bi zebat û fedekarîya DHKD (Devrimci Halk Kültür Derneği) amade bû û hate pîrozkirin. Di wî şeva Newroz de pandomim nîşandan, folklorê kurdî leyistin. Dengbêj û Helbestvanan bi kurdî û tirkî stran û helbestên pêşverû-şoreşvanî gotin. Dîsa li vî şevê de zilm û zordestîya, sitemkarîya hikumeta nijadparêz û faşîstî li ser karker û kedkarê Kurd û Tirk, kedxûrî û xwînîjîya wan li ser gelê Kurd hate lanetkîrin. Çend hev

partî, rêxistin û komelên demokratik, pêşverû û şoreşvan bi mesajên bişîrîya xwe jî wê şevê de nîşan dan. Li herdu bajarên jî şeva Newroz bi yekîti û biratîya kedkar, pêşverûyên Kurd û bişîrîya şoreşvanên Tirk ve derbas bû.

Serokê DHKD Azîz Kaya di destpêka şevê de li ser Newroz û giringîna wê li nav gelê me de da xûya kirin. Dawî de jî li ser kedxûrî û nijadparêziya hikumeta Tirk qise kir. Kerîk (perçeyek) di gotarê wî:

" Emperyalîzm, kewneperestî û faşîzm nikare tekoşîna gelê me jî bo demokrasî û serbestî bide sekinandin ya jî bide xenîqandin. Çimkî, gelê me dûmahîk rûpel (sayfa) 2

IRKÇILIK LANETLENİYOR

İrkçılık, günümüzde Emperyalizmin Kolonyal (sömürgeci) sömürsünün en tehlikeli idolojisidir. Tabii bilimlerin bir kategorisi olan İrk'la hiç bir ilişkisi olmayan, tersine ırkların düşmanı bu idoloji emperyalist sömürüyü maskeliyen gerçek dışı teorilerden kaynaklanıyor.

Karl Marks, Kapital'in I. ci cildinde, Kapitalizmin, kölelik ve sömürgecilikle direkt ilişkisine dikkati çekmektedir. Yani Kapitalizm insanları köleleştirir, ülkelerini de sömürgeleştirir. Bunun içinde gittiği ve girdiği yerlere ben köleleştirmeye ve sömürgeleştirmeye geliyorum demez. İşte burada, insanları renk, şekil ve kökenlerine bakarak onları kültürlü-kültürsüz,

çalışkan-tembel, akıllı-aptal olarak gören bir teoriye ihtiyacı doğdu. Buda ezen ırkın ve sömüren sınıfın üstünlüğünü ispatlamaya çalışan ırkçı teorilerdi. Nitekim günümüzde sömürgeciler sömürgeleştirdikleri ülkelerin insanlarını yakardaki mantık anlayışıyla, tembel, medeniyetsiz, kafasız olarak nitelendirip onları köle statüsünde tutmaya çalışıyor. Batılı emperyalistlerin "Medeniyet götürüyoruz" maskesi altında, Asya, Afrika ve Güney Amerikada ki sömürleri, ırkçı katliamları gerçek bilim tarafından ortaya çıkmıştır. Sosyalizm bilimi ırkçı teorilere karşı, insanları çalışkan-çalışmayan, sömürülen-sömüren, ezilen ve

devamı sayfa 3, s.1

Bundan böyle Ronahî Yayınları arasında Çakan Hıdır Murat'ın "Türkiye Şartlarında Kürt Halkın'ın Kurtuluş Mücadelesi" adlı değerli eserinden "Türkiye Kürdistan'ında Ekonomik ve Sosyal Yapı - Sınıflar" bölümünü seri halinde okuyucularımıza sunacağız. Ronahî Redaksiyonu.

Türkiye Kürdistanı'na kapitalizm çoktan beri sızmış olmasına rağmen, bölge çapında hakim üretim biçimi haline gelememiştir.

Başlıca sanayi işletmeleri devlet tarafından kurulmuş olanlardır. Bunlar sayıca azdır. Kürdistanın pek çok ilinde, mesela Ağrı, Muş, Bingöl, Tunceli ve Hakkari'de bir tek sanayi işyeri yoktur. Kürdistan'ın merkezi durumdaki büyük şehri olan 150 bin nüfuslu Diyarbakır'da, küçük çapta bir raki fabrikası ile bir şayak fabrikasından başka tesis bulunmamaktadır.

Türk hükümeti, Kürdistan'ın dış kuşaklarını teşkil eden Erzincan, Erzurum, Elazığ, Malatya gibi illerde, hediye kabilinden bir, yahut iki fabrika kurmuştur. Malatya'da tekstil ve şeker, Erzincan'da şeker ve iplik, Elazığ'da çimento ve şeker fabrikaları ile, Erzurum'da bir şeker fabrikası ile et kombinasyonu vardır. Bundan başka Batman ve çevresi petrol tesisleri, Maden bakır, Guleman krom işletmeleri bulunmaktadır. İnşa halinde olan Keban barajının dışında Kürdistan'da başka baraj yapılmamıştır. Keban Barajının enerjisinden ise Batıdaki sanayi işyerleri yararlanacaktır.

Büyük şehirlerde, manifaktür düzeyinde de olsa nisbeten varolan hafif sanayi'nin dışında Kürdistan'da özel sanayi yok denecek durumdadır.

Tarımda, düzlük alanlarda traktör, biçer-döver gibi modern araçlar, giderek artan bir oranda kul-

Türkiye Kürdistan'ında Ekonomik ve Sosyal Yapı - Sınıflar

lanılmaktadır. Ancak yinede karasa banla ekilen sahalara oranı çok daha fazladır. Modern kapitalist işletmecilik gelişmemiştir.

Kürdistan'da toprak ağalığı hâlâ oldukça güçlüdür. Bir köyü, beş köyü ve daha fazlasını elinde tutan çok kişi vardır. Ağa köylerinde üretim ilişkisi feodal veya yarı feodal niteliktedir. Son 20-30 yıldan beri bu ilişkiler bir çözüme sürecine girmiştir. Kimi yerde ağalar topraklarını satarak şehirlere göçetmekte, kimi yerde topraklara köylülerce el konmakta, böylece ağanın mülkiyeti yerine küçük köylü mülkiyeti doğmaktadır. Tarıma motorlu araçların girdiği yerlerde ise köylüler topraklardan kovulmakta ve böylece feodal, yarı feodal ilişkiler son bulmaktadır.

Ağa topraklarının dışında Kürdistan'da küçük köylü işletmeciliği yaygındır. Köylüler topraklarını genellikle karasabanla sürmektedirler. Ancak son yıllarda küçük köylü işletmesine de traktör girmeye başlamış ve bir zengin köylü tabakası yer yer ortaya çıkmıştır.

Son 20-30 yıla gelinceye kadar Kürt köylüleri, genellikle kapalı köy ekonomisi düzeyinde idiler. Şehir pek az şey satıyorlar ve şehirden gaz, tuz, şeker, giyecek maddeleri gibi pek az şey alıyorlardı. Hatta çoğu giyeceklerini bile kendileri yapıyorlardı. Hayvan derisinden çarık yapıyorlar, kendi yetiştirdikleri pamuk ve ketenden, bez ve şayakları, kendi el tezgahlarında dokuyorlardı. Ancak son 30 yıldan buyana Kürt köylülerinin hayatında da çok şey değişti. Köy-

lerin pazarla ilişkileri gelişti; Hem pazara sattıkları ürünlerin miktarı arttı, hem de ürünlerin çeşidinde değişiklikler oldu. Mesela şeker fabrikalarının kurulduğu yerlerde şeker pancarı yaygınlaştı. Bağ, bahçe ve hayvan ürünleri geniş sürüm imkanları kazandı. Ancak bu, Kürdistan'ın her yerinde aynı hızda olmamaktadır. Özellikle dağlık bölgelerde köy ekonomisinde önemli değişiklikler olmamıştır.

Kürdistan'da hayvancılık halkın başlıca geçim kaynaklarından biridir. Hayvancılığa çok elverişli olan Kürdistan yaylalarında sığır ve koyun beslenmektedir. Gerek hayvanların bakımı ve beslenmesinde, gerek ürünlerin değerlendirilmesinde ilkel usuller hakimdir.

Ticaret kapitalizmi Kürdistan'da oldukça gelişmiştir. Kürt şehir ve kasabaları son yıllarda hızlı şekilde büyümektedirler. Bu şehirler birer sanayi merkezi değil, birer alım satım merkezidirler.

Ulaşım son 20-30 yılda büyük gelişme gösterdi. Doğu illeri birbirlerine ve batıdaki illere karayolları şebekesi ile bağlandılar. Tüm kasabalara ve pek çok köye yol girdi. Motorlu araçların sayısında büyük artış oldu; Kürt şehirlerinde de şehirlerarası ulaşım şirketleri gelişti.

Kürdistan'ın 18 ilinde topraksız çiftçi ailelerinin sayısı, tüm köylü ailelerine oranla yüzde 38'dir. Geriye kalan çiftçi ailelerinin büyük çoğunluğunun toprakları ise ken dilerine yetmemektedir. Toprağa sahip olan çiftçi ailelerinin yüzde 45, 4'ü I-50 dönüm arasında toprağa sa-

hip bulunmaktadır; bu, toplam arazinin yüzde 27 si kadardır. Çiftçi ailelerinin yüzde 2,4 gibi küçük bir kesimi ise toplam arazinin yüzde 33'üne sahip bulunmaktadır.(1) Bu, Kürdistan'da büyük bir toprak sorunu olduğunu göstermektedir.

Türkiye, nüfusu hızla artan ülke lerden biridir. Kürdistan'da ise nüfus artış hızı Türkiye ortalamasının daha da üstündedir. Böylece, bir yandan toprağın dağılışındaki korkunç dengesizlik, diğer yandan nüfusun hızlı artışı nedeniyle Kürdistan'da işsizlik had safhadadır. Son yıllarda tarıma motorlu araçların girmesi, köylülerin bir kesimini daha işsizler ordusuna katmakta ve bunalımı arttırmaktadır. Bu nedenle yıllardan beri Kürdistan'dan Batı Anadolu'ya sürekli bir göç görülmektedir. Ve şimdi bu göç, Türkiye'deki genel işsizliğin yarattığı bir akın biçiminde, Avrupa ülkelerine yönelmiş bulunmaktadır.

Böylece Kürdistan, batıdaki kapitalistler için bol ve ucuz işgücü sağlayan bir bölge durumuna düşürülmüştür. Batıdaki büyük şehirlerde, yerli olmayan nüfusun yüzde 10, 7 sini Kürdistan'dan göçedenler meydana getirmektedir. Kürdistan'dan göçedenlerin yüzde 50 si İstanbul'a, yüzde 24,7 si Ankara'ya yerleşmektedirler.(2) Bundan anlaşılıyor ki göçeden Kürtlerin çoğu bu iki büyük şehre yerleşmektedirler.

Türkiye Kürdistan'ı, yukarıda kısaca verilen ekonomik yapıya uygun olarak feodal üretim ilişkilerinin hakim olduğu bir bölgedir. Kapitalizm bu bölgenin ve Kürt Halkının hayatına girmiş, ancak henüz hakim üretim biçimi haline gelememiştir.

Kürdistan'da feodal kurumların yanı sıra burjuva kurumlar da oluşmaktadır. Yine bu bölgede aşiret yapısı da yer yer oldukça canlıdır.

(1) K.I.B. Köy envanter etütleri.
(2) Sedat Özkol, Emperyalizm, Tekelci Kapital ve Türkiye, s.92

(gelecek sayıda "Aşiret Yapısı")

Newroz II Welat

serî di rûpel yek e da

serxwegirtî (wazîfe) ya xweyî cihanî (enternasyonal) û netewî dizane, dost û dijminê xwe nas dike. Yekîti û bişgirîya hemû hêzên pêşverû û soresvan dijî faşîzm û kevneperestî biqûk nabîne. Ji bo ku bişgirî û yekîtiya ev hêzan xurtir bibe, dixebite. Gelê me dijî bîr û bawerîyên xar û pûç tekoşîna xwe dide û li alî din jî bi bîr û bawerîya (îdolojîya) marksîstî û lenînîstî şop û rêça rast de xebat û tekoşîna xwe ji bo azadî û serfirazî dide û berdewam dike.

Li derweyî welêt jî, nemaze li Ew rûpayê cejna Newroz nola salên çuyîn hate pîrozkirin. Îsal li Elmanya Roj ava, bajarê Essenê di roja 9 ê Cotarê (Nisan) di bin serokatîya komîteya Newroz de hate amade û pîrozkirin Paş de jî di 22 ê Cotarê de li Bajarê Berlinê Rojava hate pîroz kirin. Bi hezaran karker û kedkarên Kurd di ev şevan de xurtbûn û piritîya xwe nişan dan. Salonên şevê bi hewar û sloganên azadî ve dilerizîyan. Di şevê Essenê de bi zimanê Kurdî (zara-vên Kurmancî û zazakî), Tirkî û elmanî hate axaftin. Folklorê Kurdî û tîyatroyê hate leyistin. Xort û keçên me yê Kurd ên delal marş gotin. Dengbêjên Kurd bi zaravên Kurmancî û zazakî sitirandin. Helbestên Kurdî û Tirkî hatin gotin.

Wek şeva Newroz da xûyanîkirin ku, li welat û derweyî welêt de tevger û tekoşîna gelê Kurd bo azadî û serbestî roj bi roj xurtir dibe û pêşda diçe.

NÛÇEYÊN WELÊT

serî di rûpel yek e da

BERXWEDANA (DİRENİŞ) KARKERAN LI CEYLANPİNARÊ

Ceylanpinarê de zilm û zordestî li ser karkeran girantir bû ye. Li vê derê nêzikî pênc hezar karker dixebitin. Ewana hemî endamên sendîqa DİSK in.

Karkerên Ceylanpinar meha paşî berxwedanek destpêkirin. Çimkî karbidegên Devlet Üretme Çiftliği zû ve zordestîyê li karkeran dikin û naxwazî ewana bibin endamê sendîqayê pêşverû TİS. Karbidegê dixwazî bi sazîkirina sendîqekeke paşverû ve xebat û tevgerên karkeran bişkinê. Karkerên pêşverû leyistekên karbidegê bi demekî kurt de femkirin û tevgerekî dijwar destpêkirin.

Pêşberîya berxwedana karkeran, karbidegên kedxûr jî 580 karkeran 300 li kar dîrxistin (derxistin). İcar 800 karker destpêkirin berxwedanê û gotin: Heta hevalên me ê ku li kar hatin dîrxistin, neyên hilgirtin, em jî naxebitin û karnakin. Bo vê jî tim kar hate sekinandin. Ev zilm û zordestîyên ku li ser karkerên Ceylanpinarêne, salên çuyîn de tete de-wam kirin.

Bircîwazî û karbidegên faşîst helbet bê hoy (sebeb) ev zilm û zordestîyê li ser ewan karkeran zêde nakin. Ew faşîst û kedxûr baş dizanin ku gava karker û kedkar şîyar bibin, di pêşberîyê wan kirinên tu carkî bê deng nesekinin û bo destxistina mafên xwe xebat û tevgerê bidin.

NEWROZ ESSEN'DE KUTLAN DI

Newroz Komitesinin 9 Nisan'da Essen şehrinde düzenlediği gecede Newroz Bayramı kutlandı. Çoğunluğunun Kürt işçilerinin teşkil ettiği, 1500 kişiden fazla bir kalabalık Kürt halkının ulusal bayramını kutlayarak, ırkça ve sömürgeci baskıları protesto etti. Gece Kürt halk müziği, şiiri, folklorü ile süslendi. Yapılan konuşmalar, salondakilerin "BİRE FAŞİZM - BİJÎ AZADÎ", "KAHROL SUN SOMÜRGEÇİLİK - YAŞASIN ÖZGÜRLÜK", "KURDARA AZADÎ", "VARTO-LİCE-MURADÎ YE'NİN HESAPLARI MUTLAKA SORULACAKTIR", "KÜRT DİLİNE KONAN YAŞAKLARA SON" şılganlarıyla pekiştirildi. Gece'ye HEVRA (Devrimci Türkiye

Kürtleri Örgütü), AKSA (Yurt Dışında Kürdistan Öğrencileri Birliği), FİDEF (Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu), CISNU (İranlı Öğrencilerin Ulusal Birlik Federasyonu) ve çok sayıda Demokratik İşçi Dernekleri dayanışma mesajı gönderdiler. Birlik ve İnternasyonal bir dayanışma içinde kutlanan NEWROZ, Kürt halkının ulusal ve demokratik hakları için mücadelesinin yurt dışındaki Kürt emekçileri tarafından omuzlandığının bir göstergesi oldu. Zaten Kürt halkının her türlü sömürü ve baskıdan kurtuluşunda işçi ve emekçilerin aktif katılımı ve önderliği ile mümkündür.

Düzeltilme

Baskı hatasından dolayı Ronahî'nin son çıkan sayı 19 olarak çıkmıştı. Doğrusu ise sayı 20 dir.

„RONAHÎ” ye ABONE OL !

1. Mayıs

Baştaraflı Sl.

(CIA, MIT, ve Kommando çeteleri) tarafından planlanan oyun kurnazca uygulandı. Burjuvazi Türkiyede-ki devrimci mücadele tarihinde büyük dersler çıkarmıştı. Artık eski si gibi mecbur kalmadıkça orduyu, polisi kitle eylemlerinin, grevlerin üzerine saldırtmıyordu. Bu işi MIT, kommando, ajan-provokatörler vasıtasıyla yapıyor. Böylelikle devlet polisi ve ordusu tarafsız göz terilmeye, devletin sömürü mekanizmasının ayakta durdurma görevi gizlenmeye çalışılıyordu. Fakat bugüne dek yapılan saldırıların "Güvenlik kuvvetlerinin" himayesi altında yapıldığı defalarca açığa çıktı. MC'nin hazırladığı plan, 1 Mayıs günü uygulandı. Önceden uzun menzilli silahlarla taksim alanının stratejik yerlerine yerleştirilmiş kırık çetelerin kurşun yağmuru, "güvenlik kuvvetlerinin" sisbombaları ve tank hucumu, 34 kişinin ölümüne 120 den fazlasında yaralanmasına yol açtı. Böylece planın fiili bölümü gerçekleştirildi. Daha sonra olay kamu oyuna sol grupların çatışması şeklinde gösterilmek istendi. Bunun içinde maocu grupların varlığında istifade edildi. Mao'cuların anti-demokratik tutumları, devrimci mücadeleye karşı, karşı devrimcilerin paraleline düştükleri bilinmektedir. Yani maocular burjuvazinin maşası durumuna istemedikleri halde gelmiştir. Çünkü onların dünya görüşleri, devrimci mücadeleye bakış açıları, kullandıkları yöntemler onları bu duruma sokmaktadır. MC'de maocuların bu durumlarını göz önünde bulundurarak planını ona göre tertipledi. MC'nin bu planla erişmek istediği, halkların özgürlük-eşitlik-Demokrasi mücadelesinin ileride varacağı boyutları hesaplayarak, ölüm tehdidi, cinayet,terror,kan ve barutla anti-fasist mücadeleyi sindirmek,

IRKÇILIK

baştaraflı I. sayfada

ezen olarak sınıflandırdı. Toplumların, insanlığın gelişmesinin, sınıflaşmasının, geri kalışının nedenlerini bilimsel olarak açıklığa kavuşturdu. Tüm insanların barış, kardeşlik, eşitlik içinde yaşayabileceklerini, ezenin-ezilenin, sömürün-sömürülenin olmayacağı bir sosyalist düzenin kurulmasıyla, ne savaşın nede ırkçılığın olacağını ispatladı.

Halen günümüzde sömürgeciliğin ideolojisi olan ırkçılık, dünya halklarının ve işçi sınıfının en tehlikeli düşmanı olan idolojilerden bir tanesidir. Bunun içindirki en büyük tokadı, sömürge ülkelerinin halkları, işçi sınıfı ve sosyalist ülkelerden yemiştir.

İrkçılık Dünya Çapında Lanetleniyor

Sömürge ve bağımlı ülke halklarının, kapitalist ülkelerin işçi sınıfının fiili olarak ve sosyalist ülkelerin büyük desteği ile ırkçılığa karşı verilen mücadele büyük zaferler elde etmektedir. Asya, Afrika ve Güney Amerikada bir çok halk bağımsızlığını elde etmiştir. Halen günümüzde ırkçılığa karşı kıyasıya mücadele verilmektedir. Sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı mücadelelerin zaferleri, uluslararası anlaşmalarda ve Birleşmiş Milletlerin kararlarında etkisini göster-

kitleleri yalınlığa ve pasifizme itmekti. Devrimci potansiyeli belli sınırlara hapsedip, hiç değilse burjuvazinin Liberal-reformcu partisi CHP'nin kummandası altına sokmaktı. Nitekim CHP'nin MC'ye karşı sözde anti-faşist tavrı; "Halk İktidarı", "sömürüye,baskıya son" ve atleri seçim yatırımı olup, bu amaçla yönelikti. CHP'nin "Halk İktidarı", MC'nin çiğnediği mevcut yasaların çerçevesinde ve bazı reformlarla geliştireceği burjuva demokratik iktidarından başka birşey değildir. Zaten ilerici yönüde buradan gelmektedir.

MC iktidarının 1 Mayıs mitingine saldırısının en önemli bir halkası da Kürt ve Türk emekçilerinin eylem birliğini, dayanışmasını baltalamaktı. Nitekim "HALKLARA ÖZGÜRLÜK" sloganı "bölücülük" şeklinde kamu oyuna yansıtılmış, burjuva basını yaygaralar koparmıştı. MC'nin vurucu kanadı küfürler, tehtiğiler savurmuştur. Anti-köminizm ve Kürt düşmanlığı körükleniyordu. Sermaye çevrelerinin eli kanlı MC'si Kürt halkının artık ulusal-demokratik haklarına sahip çıktığı, ırkçılığa, sömürgeciliğe ve feodal gerici ciliğe mücadelesinin ülke çapında yaygınlaştığı, kitlelere ve demokratik güçlere mal olduğunu görmektedir. Buna karşı eli kolu bağlı durmak istemiyor.İrkçılığı, Kürt düşmanlığını sinsice körüklüyor.Kürt

Halkının ulusal-demokratik hakları için mücadelesinin haklılığını "vatan bölünüyor" hikayesi ile kamu oyna ters yüz göstermeye çalışıyor.

Her iki halktan emekçilerin ve devrimcilerin dayanışması güçlendikçe, Türk solu ırkçılığa, sömürgeciliğe karşı savaş açtıkça faşizan güçlerin girişimleri boşa çıkartılacaktır. Faşizme karşı mücadelenin başarısı, emperyalizme, sömürgeciliğe, ırkçılığa ve feodal gerici ciliğe karşı mücadelenin güçlülüğüne, tutarlılığına ve bu yoldaki güçlerin birlik ve dayanışmasına bağlıdır.

miştir. Kasım 1973 Birleşmiş Milletlerin genel toplantısı, 1973 ten 1983 e kadar olan on senelik bir dönemi, ırkçılığa ve ırk ayırımına karşı mücadele dönemi olarak ilan etti. Birleşmiş Milletlerin toplanmalarının ağırlık noktasını, Güney Afrikadaki ırkçılık üzerine tartışmalar teşkil etmektedir. Birleşmiş Milletlerin böyle bir tavır takınması kendiliğinden olmamıştır. Başta Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler ile anti-emperyalist ve anti sömürgeci ülkelerin girişimleriyle mümkün olmuştur. 21 Mart 1960 ta Güney Afrika Cumhuriyeti hükümetinin, yürütyüş yapan işçilere karşı giriştiği kanlı kıyım, zamanında tüm dünyada büyük bir nefret ve protestoya yol açmıştı. Uluslararası Demokratik Örgütler, 21 Mart'ı İRKÇILIKLA MÜCADELE GÜNÜ OLARAK İLAN ETTİLER.

Türkiyede

İrkçılık ve ırkçı baskı ve kıyımlar, Türkiyede Cumhuriyetin kuruluşundan beri en iğrenç şekliyle uygulanamada olmasına rağmen, Türkiye ilerici kamu oyu genellikle susmuştur. Kürt halkına karşı girişilen ırkçı kıyımlar yüzbinlerce insanın hayatına mal olmuştur. Günümüzde, özellikle MC iktidarı döneminde ırk-

OKUYUCU KÖŞESİ

Okuyucularımızın Ronahî'nin "Okuyucu Köşesi'ne" gönderdikleri Newrozla ilgili bir yazı ve bir Kürtçe şiiri aynen yayınlıyoruz.

RONAHÎ

Okuyucu Köşesine.

NEWROZ'UN GETİRDİKLERİ

Kürt Halkının milli ve ulusal bayramı olan, Kürt Halkının bağımsızlığına ışık veren NEWROZ bayramı 9.4.77 de ESSEN'de kutlandı. Gecenin yapıldığı salon binlerce emekçiyle doluydu. Salon bağımsızlık sesleriyle çınliyordu.

NEWROZ,Kürt emekçilerini bir araya getirip, kültürel, ekonomik, politik bir ortam yaratıldı. Bağımsızlık özlemlerimizi dile getirdi. Bu girişim onur vericiydi. Biz Kürt emekçileri üstünde derin uyanma etkisini vurguladı. Asırlardan beri Kürt Halkının üstünde uygulanan asimilasyon ve jenosid politikası bir kez daha lanetlendi.

Gece Kürt tarihini, dilini, folklorünü ve kültürünü ortaya sererken, bizleri daha da bilinçlendiriyordu.

Gerçek şudur ki, her geçen gün Kürt Halkı kendi özelemlerine ve sorunlarına yaklaşmaktadır.

Gece biz Kürt emekçilerini Dünya emekçileriyle kenetletiyordu.Gece biz Kürt işçilerini Dünya işçi sınıfıyla birleştiriyordu. Gece biz Kürt işçilerini Dünya enternasyonalına bir adım daha yaklaşıtıyordu.

NEWROZ tertip komitesine üstün başarılar!

GAVAN

(imza)

HABERLEŞME ADRESİ:

RONAHÎ- 8061 ZÜRICH 61/ HIRZENBACH
POSTFACH 200 SCHWEIZ

WELAT BİRİNDAR
-Rûha-

çılık ve ırkçı baskılar doruğuna ulaştı. Okullarda ders kitaplarının sayfalarına geçecek safhaya geldi. Viranşehir, Ozalp ve İdil'de yapılan katliamları, Lice, Muradiye depremi esnasındaki, Kürt halkına karşı uygulanan ırkçı baskı ve göç'e zorlama eylemleri izledi.

İrkçılık Kürt Halkına yöneltilen bir silah olduğu kadar,Türk Halkına özellikle Türk işçilerine de yöneltilen bir silahtır. İrkçılık işçileri, emekçi tabakaları "aşağılık ve şerefsiz bir ırk" (Buradaki anlamda ırk'tan, Milletten halk tabakaları kastedilmiştir.) olarak tanımlar. Nitekim, Milli Eğitim Bakanlığınca yayınlanan ders kitaplarında, işçilerin düşük şerefli insanlar olduğu şeklindeki yazılar, Türkiyede boy veren ırkçılığın nasıl Türk işçilerine yöneltildiği görülmektedir. Böylece ırkçılığın, faşizme kitle tabanı olusturulmasında, tekelci kapitalin elindeki en tehlikeli ideolojik bir silah olduğuda meydandadır. Uluslararası İRKÇILIKLA MÜCADELE GÜNÜ 21 Mart'ta Türkiyede de ilerici çevreler tarafından kutlandı. Ankarada DHKD (Devrimci Halk Kültür Derneği), İGD (İlerici Gençler Derneği), SOB (Sosyalist Gençler Birliği) ırkçılığa karşı ortak gece düzenlediler. Aynı tarihlerde İstan-

bulda DHKD, Newroz bayramında aynı tarihlere rastlanması nedeniyle, Newroz bayramını, ırkçılıkla mücadele günü ile birlikte kutlamıştır. İrkçılıkla mücadeleyi devrimci mücadelenin bir parçası haline getirmek için atılan bu olumlu adım,ırkçılıkla mücadeleyi Türkiyede devrimci bir tradisyon haline getirecektir. Zaten Kürt halkının ırkçılığa, sömürgeciliğe karşı gelişen mücadelesi, devrimci güçlere bu yolda en büyük destek ve bilinci verecektir.

„RONAHÎ” yi OKU,

OKUT ve DAĞIT !

QUNCIKÊ ÇANDA KURDÎ

STRANÊ ZARGOTINA KURDAYE DÎROKÎYÊ

Rojhilata nêzik û Navîn de Kurd cîmaeteke qedîmî ye. Dîroka pêşdahatîna wê diçe digihîje dîroka pêşdahatîna wan mileta û qebîla, yê ku du-sê hezar sal berê ser erda Kurdistanê jîne.

Hinek ilmîdar Kurda hesab dikin peyhatîyê wan Karûxa, yek qurna IV berî miladiyê riya leşkerê Horoma girtin û wana re şerekî giran danî. Hineke mayîn hatine ser wê fikrê, wekî dîroka pêşdahatîna Kurda diçe digihîje Mîdîya (Medya). Hineke dine jî pêşdahatîna Kurda Xaldava girêdidin.

Çawa jî hebe, bê şik, bê fitiya, dîroka (tarîxa) pêşdahatîna Kurda ji kûraya qurna tê û kirina cîmaeta Kurda dereca pêşdaçûyîna dîroka, kultura (çanda) cîmaetê Rojhilatê Nêzik û Navîn de (Ortê de) gelekî berbiçave.

N.G. Çernîşevskî mîqaleke xweye derheqa stranê cîmaetê nivîsî de fikreke wa pêşda dikşîne, wir kuk cîmaet ne razî bûye, berxwe ketîye, şaîş bûye, wira timê poeziya cîmaetêye bedew û dewlemend xuliqî ye.

Îzbatîya wan giliya zargotina cîmaeta Kurda ye.

Binyata zargotina Kurda ew emirê cîmaetê ye, dîroka wê ye. Bona rast lê nihêrandin û fenkirina serhatîya pêşdahatîna Kurda, bê gilî, bê gotin berê ewlîn em gerek berê xwe bidine ber bi zargotina cîmaetê, çimkî zargotin berê de cîmaetê re meşîyaye.

Zargotin ew hebûna û dewlemendîya cîmaeta me ye, ya ku xelkê re xuliqîye, nava xelkê de şax veda ye, zar bi

zar belav bûye û bal wê jî bi hezar rengî, hezar awazî çirûsiye û beta roja îronî şewq vedide.

Zargotin xelkê me re dijî, ew neynika rabûn-rûniştandina, femdarîya û fîlozofîya wê ye, neynika xwestîna û armanca xelkê xebatkarane, qey bêjî ew neynika emirjiyîna zûda bu hurî ye, ku diha paşda venagere û nawekile.

Zargotina Kurda xizna bedewetiya zimîn e, xizna xebera ne, ew çî ku xelkê nava sal û deman de afirandîye, helkirîye, şimşatkirîye, kirîye xwe re çire.

Eyan e, gelek Rojhilatzan, nivîskar û rêwîyê ayan hêna xwe de bi zargotina Kurda ve mane heyr-hijmekar, qîmetekî bilind dane zargotina xelkê me, qîmetekî usa, wekî hêjaye derheqa wê yekê de carekê jî bê gotinê.

Profesor Nîkolay MAR xebateke xwe ye bi sernivîsara "Dîsa derheqa xebera "Çelebî" de dinivîse, wekî ji rêwîya û ilmîdara gelek xelkê giran dane stranê xelkê Kurda, çimkî ew mîrxasiya û egiştîya dîroka, xelkêva girêdayîne.

Lê kutasiya nîveka sedsaliya derbaz bûn, hîmdarê edebiyeta Ermenîya ye teze Xaçatûr Abovyan bi ditîniya ku ewî biçûktiya xwe de Kanakêrê û hêna gera xwe dorberê gola Sêvanê, Revanê, Çiyayê Agirîyê, paşatiya Bazîdê û Mekoyê bal Kurda ditîbû, hate ser wê fikirê, wekî poeziya xelkê Kurdaye mîletîyê gelekî pêşda çûye û gihîştîye hêlanên bilind, wekî her Kurdek, her kulfeteke Kurd bi ruh û can şair e (helbestvan e).

Yek tenê X. Abovyan, lê usa jî gelek wekilê medeniyeta xelkê Ermenîya ye berbiçav dereca zargotina Kurda ser vê fikrê bûne.

Kilasîkê edebiyeta Ermenîya Raffî, nenihêrî li wê yekê, wekî hêna xwe de ewî meremê şerkariya xelkê Kurda rast qîmet nekir, lê derheqa poeziya wê xelkê de hate ser wê fikrê, wekî çavkanîya poeziya Kurdaye mîletîyê, ew bi xwe emire, jîyîna wê ye, wekî ruh û xeysetê wê poeziyayê xût mîna ruh xeysetê xelkê Kurda ye. Raffî nivîsî, wekî stranê mîranîyê ew neynika ruhê xelkê mîrxas e. Bi go tina wî ew strana dilşewatin, tev bi agir, elav û bi ruh mîranî ne.

Raffî dît, wekî xelk tu qewimandin bîrnake. Ew nek tenê derheqa mîrê mîrxas de strana disewrîne, lê ew strana disewirîne usa jî derheqa mîrê tirsonek de, yek meydana şêr, dihêlin û direvin, yanê jî xwe qulç-mulça de vedişêrin. Raffî dinivîse, wekî rojtira dinê kulfet derheqa kirîne van mîrê tirsonek de strana disewrînin û wan dikenin.

Zargotina Kurda dewlemend e, ew piçûre û pir janre. Wê dewlemendîyê de stranê dîrokîyê berbiçavin, nava xelkê de ew gelek eyan û belavbûyîne. Kurdê şimalê û rojavayê jê re dibêjin "Stranê Mîranîyê", "Stranê Sîyara", "Stranê Şera", lê Kurdê Bakûrê stranê usa re dibêjin "Lawîk".

Xelk gelekî hiz ji stranê sîyara dike. Ku jî heve, serê çiyê be, dewatê be, şayê be, şînê be, rev û bezê be, hêşîrîyê (dîlî) be, xelk ku cîvinî serhev bû, dengbêjek ase wê nav wan de hebe, dengbêj ku peyda bû, ewê

destê xwe bibe berbi peleguhê xwe û stranê mîranîyê bêje.

Ilmdarê Ūrisa yî eyan Pêter Lerx, pey çûyîna xwe bal Kurdê dîlgirtî paşwextîyê nivîsî, wekî Kurd her êvar berevdibûn cîkî û çaxê gîşk topî ser hev dibûn, dengbêj kêfa hazî ra bi stranê welêt xweş dikir. Pêter Lerx dinivîsî, wekî Kurda bi welatê xwe kubar dibûn, şerê xwe ve firnax dibûn, çavê wan tije hêşîr dibû, çaxê welat dikete bîra wan. Carekê Kurdekî dengbêj kilam P. Lerx re stra, stra û kirp dengê xwe birî, Lerx jê pirsî, çima ewî dengê xwe birî? Dengbêj got: "Dilê min dişewîte".

Dilê dengbêj xerîbiyê de dişewitî çaxê Kurdistan dikete bîrê, çaxê ewî derheqa şerê miqabilî zordestiya û bindestiya Romê danî bîr. Dilê wî dişewitî, çaxê ewî mala xwe, welatê xwe danî bîr. P. Lerx mehek, mehnîvekê ma bal Kurda, nava demekî kurt de ewî rast texmîn kir, wekî stranê mîranîyê payê pir derheqa şeradanin, şerê miqabilî sultanê Romê, derheqa xwe xweykirinê û nebindestdanin, derheqa şerê usa, wekî carna kulfet jî tevî mîra çek hildayî berê xwe dane meydana şêr.

Zanîyarekî Rojhilatê Blay, çaxê derheqa zargotina Kurda de gilî dike, dide kîvşê, wekî Kurd gelek hiz ji stranê mîranîyê dikin, yek derheqa şêr de gilî dikin. Bi gotina wî stranê mîranîyê nek tenê wextê koçîyê tene stranê, lê dengbêjê arana êvar-êvar xelkê dora xwe dicivînin û stranê derheqa mîrxas û egiştên berê distirên.

(dûmahîk heye)
Ordixanê Celîl

MÎLET ÇIK O?

(Mîletê Kurdî Ser' o Fîkirê Rast u Xeletî)

Hona vijêr perey xerîtu ser' o nosta bî, nika ci ra kinito we. Mîleto ke şî, mîleto bîn kerd binê nîre u ban dira ho, qe vano sima na mîlet ê. Nê! Koledarunê Portekîz vajîme, welatê Angola de toa pasaport namê yî miletê bindestî ra vetêne? Nê namê ho ra! Nayê ra gore koledarê (sömürgeci) Tirkî kî, demgê pasaport anê na mîletê Kurdî ra vezenê? Nê, namê ho ra! Dêmake ma rîwalê zu pasaportî ra Kurmancênya (Kurdênnya) ho înkâr kerîme?! Bême mesela xo rasanî. Heya, tarix de vajîno ke, Kurdê Der simyê Erevî Xorasan ra bar kerdo amê. Ma nayê înkâr nekeme. Hama Xorasan de onca na zonê ho, na Kurdkîyo Zazakî qeseyî kerdêne. Kurduwê Elewî, jê tayê adetunê huyê bînu, nu kî ho vîr' a nekêrdo. Edel u bedel o, u zonê virên qeseyî kenê. Heya ma kotî ra bîme Tirkî?! Reyê ke uza Tirkî çîn ê. A na Tirkîyo ke ma ho fek de qeseyî keme, hona vijêr pereyî mi sayme. U kî e ve senê tore! Zerê go la Kurdîstanî ra, zu Dersim çaxo peyên de kot binê bandira koledarunê Tirkî. Dîya ra nat ardî wertê Kurdu de mektevî virastî, e ve çûyo da ve domonu ro ke, zor ra zonê ho yanê Tirkî qafike kerê. Koledarî her ca de nîya kenê. Koledarunê Firansîz Vîyetnam de, koledarunê Îngiliz Hîndistan u Afrîqa de nîya kerdêne. Şîyêne mektevî virastêne ke, sola u mîlet zonê ho ho vîr' a kero, e ke zonê koledaru bimîsê. Nika bîya fêndîya koledarunê Tirkî. Yîne demgê

wast ke zonê xelkê ma mektevu de, radyonu de qeseyî bibo. Yî şovenê irkpenestî demgê wazenê ke kitavun u rojnamu (gazete) de binoşîyo (yazıl-sın)? Nê! Nayê kî caverdîme, yî faşîstu alay u tawîrê ho ontî feqîr u fiqarê xelkê Kurdî ser, têde qir ker dî. Dar u ber vêsa, dere u çemî bîsur, Kurdîstan kot ra gonî ser.

Yî wazenê ke zonê xelkê Kurdî wer-te ra vînd kerê. Hama onca kî, gosê mordemî benê derg ke, çutirî beno, zu yo ke hona d'îrê çekuy Tirkî nêzono, vano ez Tirkî o. Kutik ve pê mordemê nîyanenî huyno. U mordem ya nêzonayê na ho ra, ya kî e ve înat henî vano. Gereke nîne hurdemîne zuvînî ra ra - bîrnîme. Tayê tesîrê pîropaxanda burjuva Tirkî ver henî misê, zon u tarîxê ho ra, kulturê ho ra bêxever ê. Co ka henî vanê. Ma nayê mordemunê ho rê jêde nêvînîme.

Çike hokmatunê peysereku (gerici) tarix u kulturê d'eyî ci salix nêdo. Ci ra fîsto dîr. Hama malîmê (dersdarê) ho, gosê domonunê xelkê Kurdî de son u sodir nîya kurnenê: "Türkem doğruyum,....." Gereke ma tarix u kulturê ho ve hevalunê huyê nîyanenî salix dîme. Ey, mesela ho rê hayîg keme. Na kar, e ve gurenasîyo dêmardar (devrimci) beno. Yî mordem u hevalê ma kî, hê ve hê yenê ra ho. Zomonê ra, tepîya hesarê ho benê ke, dost û dismenê ho, yê xelkê ho têsêr' a rind nas kenê.

(dûmahîk est o)

HELBEST

Dersim

Çirokekî kevn e hûnê zanîbin
Ji çirokan maye Dersim,
Di nav welatê min de veqartî
Stranekî bi şewat e Dersim.

Li ser çîyan sal sî û heyşt bûn
Darên gûz û hespên min hebûn,
Wek nanê ceh germ bûn
Axa min, jina min û zaroyên min.

Lewra çûkekî sar e,
Sungî ronî dide.

Çima ji min dîrî, bîne bîra xwe
Dostî ya çûk û guran bîne bîra xwe,
Di nav wan avan de mirin jî rind e
Tu get fama gullan tîni bîra xwe.

Kemal Burkay

Wergêr
T.N.

WEŞANÊN RONAHÎ

-TÛRKÎYE ŞARTLARINDA KÛRT HALKININ KURTULUŞ MÛCADELESİ, Hıdır Murat	7.50	DM
-Türkiye Şartlarına Ters Düşen Bir Tez MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM, Ronahî	2.00	DM
-Türkçe İzahlı KÛRTÇE GRAMER, Dr.K.A. Bedirxan.	7.50	DM
-ZEWACA BÊ DİL, İsmailê Dûko	6.00	DM
-MESELE Ū METELOKÛN KURDÎ, O. Celîl-C. Celîl...	6.50	DM
-TEMBÛR, Dîwana Feqîyê Teyran	7.50	DM
-MANİFÊSTA PARTÎYA KOMUNİST, K.Marx-F.Engels....	4.00	DM
-HELBESTÛN KURDÎ, Ronahî	3.00	DM
-ŞIVANÊ KURD, Erebe Şemo (kuta bû).....	5.00	DM
-HELBESTÛN BÎJARTE, Cegerxwîn (kuta bû).....	7.50	DM
-REŞOYÊ DARÊ, Cegerxwîn (kuta bû)	3.00	DM
-KÛRTLER, ÇAĞDAŞ KÛRDİSTAN TARİHİ (1918-1946) L. Rambout	10.00	DM
-DOKUMENTE UND ANALYSEN ZUR LAGE DER KURDEN IN DER TÛRKEİ, Dr. İ. Beşikçi	2.00	DM
-THE NATIONAL QUESTION OF TURKISH KURDISTAN With Historical Background, I.Ş. Vanly	3.00	DM

SEÇİMLER

Baştarafı S.1de

retlerde yüzde yirmibeş bir artma olmuştur. Bunlara birde MC'nin yol suzlukları, hırsızlıkları eklenecek olursa, emekçi yığınların yaşam koşullarının ne denli kötüye gittiğini, teknelci burjuvazinin emekçi kitlelerin sırtında nasıl keyfi ve cömertçe hareket ettiğini görürüz. MC sadece bunlarla da yetinmemiş; mevcut yasaların dışına çıkmış, şiddet ve zora başvurmuştur. İnsan haklarını ayaklar altına alarak, demokratik özgürlüklerin baş düşmanı kesilmiştir.

Diğer taraftan, teknelci burjuvazinin ırkçı-sömürgeci yönetiminin Kürt halkı üzerindeki talan, yağma ve kıyım politikası son iki senede gittikçe yoğunlaştı. İşsizlik, açlık, hastalık, göç ve çadır yaşamı yanında terör ve işkence. Lice ve Muradiye depremlerindeki insanlık dışı uygulamalar.

İşte tüm bunlar Türkiyede fakirlik-zenginlik zıtlaşmasını hızlandırdı. Bir taraftan boğazına kadar lüks ve sefah içinde yaşayan ve iktidarı elinde tutan bir azınlık, diğer taraftan ezilen, horlanan ve yoksulluk içinde yaşayan emekçi çoğunluk. Bu temel üzerinde Türkiyede sınıf mücadelesinin hızlandı. Gelişen mücadelenin gereği emekçi yığınlarla teknelci burjuvazinin iktidarı karşı karşıya gelmiş, saf- lar belirginleşerek birbirine düşman iki cephe haline gelmişti. MC giderek otoritesini kaybetmiş, yasal yoldan ayakta durma imkanı kalmamıştır.

Böyle bir dönemde burjuvazinin iki büyük partisi 5 Haziranda erken seçimlere gitme kararında anlaşmaya varıyorlar. Neden? Burjuvazi MC'nin emekçi yığınların kin ve nefretini üzerinde topladığını görüyordu. Sınıf mücadelesinin kızıştığını, giderek daha tehlikeli boyutlara varacağını ve böylelikle devletin otoritesini kaybedeceğinin farkındaydı. O da seçimlere evet diyordu. Ancak bir seçim kampanyası ve muhtemel bir hükümet değişikliği ile geçicilerde olsa devrimci potansiyeli kanalizasyon edebilirdi. Nitekim faşizme, hayat pahalılığına karşı mitinglerin yerine, boş vaatlerin, asılsız temellerin, "Büyük Türkiye"lerin atılıp kurulduğu seçim kampanyaları yer aldı. Ama buna rağmen kitlelerin demokrasi mücadelesi seçim kampanyalarına yansımış, burjuvazinin iki büyük partisini karşı karşıya getirmiş, CHP'sini emekçi yığınların istemlerine kulak vermeye, onlardan yana reformlar yapma vaatlerinde bulunmaya zorladı.

MC partileri seçim propagandalarını anti-komünizm, Kürt düşmanlığı ve din sömürücülüğü ile yaptılar. Komünizm düşmanlığı ve din sömürücülüğü açıktan açığa yapılırken, Kürt düşmanlığı sinsice yapılmaktaydı. "Vatan, Millet bölünüyor", "bölücülerin kafasını eseceğiz" sloganları altında Kürt düşmanlığı yapılmaktadır. Kürt halkının ulusal-

demokratik haklarına sahip çıkması, ırkçılığa, asimilasyona karşı çıkması ne vatani nede MC'cilerin anladığı anlamdaki Milleti böler. Aksine, eşitliğe, kardeşliğe ve bütünlüğe götürür. Asıl bölücü ve vatan düşmanları bu sloganları maskeleyenmiş sirtlanlardır.

MC partileri ancak bu yalan, iftira ve saldırganlıklarla kendi tabanlarına hakim olabileceklerini bildikleri için, tabanlarını sola karşı bu şekilde şartlandırıp, muhtemel bir oy kaymasını önlemeye çalışıyorlardı. Buna rağmen tabanlarından CHP ve sola kayma oldu. Bu arada AP-MSP-MHP-DP-CGP partilerinin tabanlarında büyük bir oy kayması görüldü. AP ve MHP ortaklığı diğer partilere büyük darbe vurdu. MHP'sinin gösterdiği gelişme, Türkiyede sömürünün ve yapısal dönüşümlerin sonucu doğan, fakirliğin, yoksulluğun ve işsizliğin para ve şiddet yoluyla sömürülmesi, sınıf mücadelesinde etkisiyle uyanan gerici partilerin pasif tabanın ırkçı-faşist idolojisiyle eğitilip militanlaştırılmasından ileri gelmektedir. AP'si ise din sömürücülüğü, komünizm düşmanlığı propagandasıyla diğer ufak partilerin ve MSP'nin tabanlarını kendisine çekmiştir. Kitlelerin bu derece politize edilmesi ve belli odaklarda kümelenmesine en büyük etken şüphesiz kızışan sınıf mücadelesidir.

Burjuvazinin diğer iktidar adayı ve muhalefetteki partisi CHP ise halk adına burjuvazi için yola çıkıyordu. "Halk iktidarı" vaad eden CHP seçim propagandasının taktik ve stratejisini devrimci demokratik mücadele üzerine kurmuştu. Halkların onların deyimi ile "halkın" mücadelesinin zorbalık, anayasa dışı yöntemlerle durdurulmıyacağına bilincine varmış, reformlarla geliştirilecek bir burjuva demokratik düzen peşinde koşuyordu. CHP ile AP arasındaki zıtlaşmanın özü budur. AP kitlelerin demokratik mücadelesini zorbalık, faşist yöntemlerle giderek faşist bir dikta rejimi ile durdurmak istiyordu. CHP ise bu mücadeleye sahip çıkıyor, ona belli ölçülerde taviz vererek, kendi içine alıp eritmek istiyor. Onu buna iten emekçi yığınların mücadelesidir.

Sosyalist kesimin değişik gurupları kendi slogan ve istemleriyle seçim mücadelesine katılmış, büyük bir kesim oylarıyla CHP'sini desteklemiştir. Zaten Türkiyenin bu dönemdeki süreci ve güç dengesinde bunu gerektiriyordu. Henüz derlenip, toparlanmamış sosyalist güçlerin bölük pörçük seçimlere katılmada başarı şansının ne olabileceğini TIP'sinin akibeti gösterdi.

Seçimler anti-demokratik bir ortamda baskı, cinayet ve psikolojik terör ve engellemeler altında yapılmasına rağmen demokratik güçlerin başarısı ile sonuçlandı. Özellikle Türkiye Kürdistanında

seçimlerin, burjuva demokrasisi anlamında olsa demokratik hiç bir yanı yoktur. Halkın çoğunun Türkçe bilmediği gibi, bilenlerinde okuma, yazma oranı çok düşüktür. Ayrıca Kürdistan'da sömürgeci yönetimin kurumları haline gelen şeyhlik, dedelik, aşiret ve ağalık hala etkin-dir. Seçime halk değil, sömürgeci burjuvazi ile bütünleşen işbirlikçi güçler katıldılar. Halkın çoğunluğunun oylarını ellerinde tutan ağa, şeyh, dede ve ticaret burjuvaları ise iki büyük parti AP ve CHP arasında paylaşılmıştır. Bunun neresi demokrasisidir? olsa olsa göstermelik bir sömürgeci demokrasisidir. Buna rağmen bağımsızların ve CHP'nin seçim başarısı, Kürdistan'daki yurtsever demokratik mücadelenin de başarısıdır.

Sonuç olarak seçimlerde zaferi burjuvazinin liberal-reformcu partisi kazandı. Kitlelerin demokratik mücadelesinin desteği ile kazanılan bu zaferle emekçiler bir takım istemlerini gerçekleştirecektir. CHP bunları yapmak zorundadır. Kürt halkının mücadelesinde, Türkiyede bir demokratik genişlemenin olumlu etkileri olacaktır. Ama Kürt halkının ulusal-demokratik haklarının garantisi, emekçi halk tabakalarının örgütlü, bilinçli ve emekçi türk halkıyla omuz omuza vereceği mücadeledir. Buda seçimlerden sonra tüm devrimci güçlerin emperyalizme, sömürgeciliğe ve feodal gericiliğe verecekleri tutarlı ve tavizsiz mücadeleyi gerektirir.

İLERİCİ BASINA BASKILAR

Türkiyede ilericilere, yurtseverlere, tüm anti-faşist güçlere yapılan baskılar herkesçe bilinmektedir. Bu baskılar aynı şekilde ilerici basına ve yayınlara da yapılmaktadır. Özellikle Kürt halkının ulusal ve Demokratik hakları için mücadelesini dile getiren, ona yol gösteren yayınlar akıl almaz baskılara tabi tutulmaktadır. Kitap ve dergilere keyfi el koymakta ve toplatılmaktadır. Onları dağıtan kişi ve kuruluşlar tehdit edilmektedir.

Teknelci burjuvazi'nin ırkçı-sömürgeci yönetiminin sömürge politikası ve ona hizmet eden mantığı Kürt ulusunun varlığını, Kürt kültürünü ve tarihini inkâr etmektedir. Bu inkâr ve yalanı basın-yayını, örgütleri ve hizmetine soktuğu "ilim irfan kurumları" vasıtasıyla yaymaya çalışmaktadır. Bu nedenle devrimci Kürt basınının gerçekleri ortaya koymasına tahammülü yoktur. Kürt basınına maddi yönden çökertmeye var gücüyle uğraşır ve uğraşacaktır.

Örneğin, Özgürlük Yolu ve Komal yayınlarına başından beri baskı, yasaklama ve toplatılmalar varolagelmiştir. Kitap ve Dergilere sömürgeci yönetimin polisi, memuru ve komando çeteleri el koymakta, onların kitlelere ulaşması engellenmek istenmektedir.

Sömürgeciler sömürge halkların örgütlenmesinde mücadele etmezler. Bugüne dek gerek Türkiyede gerekse Dünyanın öteki sömürge halklarının örgütlenmesine mücadele edilmemiştir. Sömürgecilerin sömürge politikası, sömürüsü ve sömürgeci yapısı bu nu gerektirir. Sömürge halkının insanları, yeraltı zenginlikleri, iş aletleri ve meta (mal) gibi muamele görürler. Bir Kürt işçisi işgücünü satan, konuştuğu bir dili, mevcut insan haklarından, okuma-yazma ve meslek eğitiminden istifade eden bir insan olarak değil, alınıp-satılan bir meta gibi muamele görür. Çünkü sömürgeci ancak bu şekilde ondan en fazla kâr elde etme imkânını elde eder. Onu bu nedenle hiç metçi, köle statüsünde, tüm insan haklarından mahrum, en düşük hayat şartları altındaki bir yaşama mahkûm eder. Bundan dolayıdır ki sömürgeci halkların varlığı, tarihi ve kültürleri inkâr edilmekte, ırkçı baskılara, kitlesel kıyımlara ve sürgünlere başvurulmaktadır.

Ankara ve İstanbul'da dernekler yasasına göre kurulan DHKD (Devrimci Halk Kültür Derneği)lerinin varlığı bile sömürgeci yönetimi tedirgin etmiştir. 16 Mart günü Ankara DHKD Ankara valisi Durmuş Yalçın tarafından gerekçe gösterilmeden kapatılmıştır. Vali Durmuş Yalçın'ın bu tavrı nasıl açıklanabilir? Elbetteki onun sömürgeci mantığı ve anlayışı ile. Çünkü DHKD Kürt halkına yapılan ırkçı baskılara karşı çıkmıştır. Kürt halkının ulusal bayramı NEWROZ'U kutlamak istemişti. İşte sömürgeci yönetimin valisi Durmuş Yalçın'ın kafasındaki gerekçe bunlardan başka bir şey olamaz.

Ama dünya halklarının mücadele tarihi bize sömürgecilerin baskı, şiddet, yasak ve engellemelerinin halkların mücadelesini durdurmadığını göstermektedir. Kürt halkının da ulusal ve demokratik hakları için mücadelesi tüm baskı ve engellemeleri boşa çıkartacaktır. Kardeş Türk emekçi halkıyla omuz omuza mücadelesi onu sömürgecilikten, feodal gericiликтen kurtaracaktır.

„RONAHÎ” ye BIXWINE,

BİDE XWENDİN!

BELAV KE!

NAVNIŞAN (ADRES)

RONAHÎ- 8061 ZÜRİCH 61 / Hirzenbach
Postfach 200 - SCHWEIZ

Hesabê Banqê (Banka Hesabı)

BfG Friedrichshafen, Konto-Nr. 20732 404
799 Friedrichshafen / W. Germany

YABANCI İŞÇİLERİN EŞİT HAKLAR İÇİN MÜCADELESİ

Yabancı işçi sorununu daha evelki "İşçi Göçü" başlıklı yazımızda ortaya koyduğumuz gibi tarihi ve sosyo-ekonomik gelişim içinde görmek lazımdır. İşçi göçü sorununa ancak, bir taraftan Metropol-uydu ilişki ve çelişkileri diğer taraftan metropol ve uydulardaki (işçi satan ve işçi alan ülkeler) yerel ilişki ve çelişki bütünü içindeki gelişmeler göz önünde bulundurularak açıklık getirilebilir. Böylelikle başta Federal Almanya ve diğer Avrupa ülkelerindeki y. işçilerin mücadelelerinin önemini anlayabiliriz. Yabancı işçilerin gerek ülkelerine yönelik gerekse buradaki anti-emperyalist, anti-kapitalist mücadelesi alman işçi sınıfının anti-tekelci mücadelesinden soyutlanamaz. Bu nedenle mücadelenin birlik ve dayanışma içinde yürütülmesi zorunlu olduğu gibi başarısında ön şarttır. Lenin bu hususta şöyle diyordu: "Kapitalizmuslararası bir güçtür. Onu yenmek için, işçilerin uluslararası ittifakı ve kardeşçe birliği gerekir." (W.I.Lenin, eserleri Bd.30, s.282) Kapitalistlerin işçiler arasına soktuğu nifaklar, eşit işe düşük ücret, bazı işçi kesimlerine verdikleri rüşvet ve mevki, değişik milletlerden işçiler üzerindeki böl-yönet politikası göz önünde tutulursa Lenin'in yukarıdaki sözünün bugün içinde geçerliliği apaçık meydandadır.

Yabancı İşçilerin İlk hareketleri:

Yabancı işçilerin haksızlıklara, baskılara, sömürüye karşı başkaldırıları değişik zamanlarda değişik şekillerde olmuştur. Yabancı işçilerin çoğunluğunun geri bırakılmış ülkelerin tarımsal kesiminden gelmeleri, yerel, sosyo-politik, örgüt ve üretim ilişkileri ile yurt dışında tabii tutuldukları sosyal ve hukuksal statünün etkileri, onların mücadelelerine değişik şekiller vermektedir. Fakat genel olarak buradaki sömürü düzeninde kaynaklanan mücadeleleri şekil olarak nasıl olursa olsun mevcut sistem ilişkilerine, hakim sınıflarına karşı yöneltilmektedir. Ülkelerinde işsizliğin, fakirliğin ve haksızlığın neticesinde göç eden y. işçiler, işgücünü Avrupa ülkelerinin iş pazarlarında satmaya mecbur edilmekteler. Bunun içinde işgücüne en fazla ücret ödenen ve çalışma şartlarının iyi olduğu iş yerlerini tercih etmekte. Fakat çoğu kontratlı (mukaveleli) olarak geldiğinden, başından beri yüksek ücret için mücadeleleri kısıtlanmakta, kontrat onların yüksek ücret talebinden bulunmada alıkoymaktadır. Bunun içindirki, kontrat'ın bitiminde sık sık işyeri değiştirmeye, daha fazla ücret ödenen işyerlerine başvurmaya gitmektedirler. Zaten kendileride burada kendilerini geçici olarak görmekte, bir an evel bir kaç kuruş biriktirip, memleketine dönüp bir istikbal temin ederim hayali ile avuttukları için, başlangıçta ücret mücadelesine girmemekte, daha doğrusu kaçamak yollara, işyeri değiştirmeye başvurmakta. İstatistiklere bakacak olursak y. işçilerin işyeri değiştirme oranının çok yüksek olduğu görülmektedir. I Şubat 1963 ten 31 Ocak 1964

yılna kadar %23,1 y. işçi işyeri değiştirmiştir. Bu oranın 1961 de %11,5 oluşuda işyeri değiştirme oranının seneden seneye yükseldiği görülmektedir. Maden işletmelerinde bu oran dahada yüksektir. Bu durum bize y. işçilerin kötü çalışma şartlarına ve düşük ücretlere karşı mücadeleyi, işyerini değiştirme de, yani kaçmada gördüklerini göstermektedir. Buna sebep ise, henüz tecrübesiz oluşları, kendi ülkelerinde sanayi işçisi olmamışları, örgütlenme, üretim, işyeri kanun ve yönetmenlikleri hakkında yetersiz bilgi, dil yetersizliği v.s. dir. 1976 da konulan taşınma yasağı ile işyeri değiştirmenin önüne geçilmek istenmiştir. Böylece işyerini değiştirmek isteyenlerin veya kriz döneminde işsiz kalanların önüne büyük bir engel konmuş, çıkar yol olarak ülkelerine dönmek gösterilmiştir. Bu yöntem kurnazlıkla uygulandı, kapitalist düzen'in kriz döneminde kabarıp bir yekün yurt dışı edildi. Fakat zamanla ister istemez y. işçiler gerek buradaki haksızlıklar gerekse kendi ülkelerindeki politik ve ekonomik istikrarsızlıklar nedeniyle mücadeleye katılmakta, zaman zaman ön saflarda mücadele etmekte. Belli bir zaman geçtikten sonra, kendisinin aynı işte çalıştığı halde, yerli işçilere nazaran daha az ücret aldığı ve daha az sosyal haklara sahip olduğunun farkına varmaktadır. Ayrıca kriz dönemlerinde y. işçilere karşı takınılan tutum, kovulmalar, işsizlik, onlara buraya ne için getirildiklerinin bilincini vermekte, dostunu ve düşmanını tanıma imkanı vermektedir. Tüm bunlar y. işçileri mücadeleye zorladığı gibi, örgütlenmeye, birleşmeye, giderek dayanışmaya götürmektedir. Y. işçilerin ilk başta küçük çapta bölgesel olarak yürüttükleri grev, direniş ve kendi ülkelerindeki faşist ve anti demokratik iktidarlara karşı verdikleri mücadele zamanla bilinçli ve örgütlü olarak verilmekte, alman işçileri ve ilerici güçlerin hatta zaman zaman sendikaların da desteğini de almaktadır. 1962 senesinin başlarında binlerce y. işçi Ruhr havzasında eşit ücret ve eşit muamele için grevlere gittiler. Bu grevlerden bir taneside 108 Türkiyeli Maden işçisinin Essen-Schachtanlage-Hagenbeck (stines-Konzern) de yaptıkları grev idi. Türkiyeli işçiler 10 kişilik bir delegasyon vasıtasıyla taleplerini işletme yönetimine bildirdiler. Bu on kişilik delegasyon grev kısırtıcısı olarak yakalanıp yurt dışı edildi. Bu hususla ilgili olarak "Industriekurier" gazetesi şunları yazıyordu. "17 Mart 1962 de Maden işletmeleri temsilcilerine göre, gelecekte grevlerin engellenmesi için böyle bir girişim zorunludur." (L. Elsner, B. Almanyada Yabancı İşçi Politikası s. 183) İspanyolu işçilerin şubat 1962 de Gelsenkirschen-Graf-Bismarck taş kömürü ocaklarında yüksek ücret için üç gün boyunca sürdürdükleri grev, işveren tarafından yapılan baskılar, yurt dışı edilme tehditleriyle bastırılmıştır. Bazı işçiler bu duruma dayanamıyarak gönül-

lü olarak ülkelerine döndüler. (L. Elsner, aynı eser, s. 183) Aynı dönemde 180 Güney Koreli maden işçisi "Klökner-zechen" Ostrop-Rauxel' de düşük ücretlere ve insanlık dışı muameleyle karşı greve gittiler. İşveren, Güney Kore konsolosluğunun yardımıyla grevi durdurarak, G. Koreli işçilerin tekrar işbaşı yapmasını başardı. (L. Elsner aynı eser) Sık sık tüm yabancı işçilerin birlikte yürüttükleri grevlerde olmuştur. 1962 yazında Yunan, İspanyol, İtalyan ve Yugoslav işçileri usta başlarının hızlı iş temposu'na dayanamıyarak greve gittiler. İki kişinin işten atılmasıyla grev büyümüş, işçiler polis binasının önünde protesto yürüyüşüne geçtiler. Yakalanan üç kişiden ikisinin yurt dışı edilmesiyle grev sona erdirildi. Bu dönemde alman işçileri genellikle y. işçilerin başlattıkları grevlere karşı ilgisiz kalmıştır. Başlangıçta bölgesel ve küçük çapta yürütülen grevler, yabancı işçilerin tecrübesizliğinden, yerli ve yabancı işçiler arasında dayanışma yetersizliğinde, işveren ve konsoloslukların ortak çabalarıyla başarısızlıkla sonuçlanmasına rağmen, y. işçiler devrimci mücadele'nin ilk okulu olan bu grevlerde çok şey öğrendiler. Eksikliklerinin, dost ve düşmanlarının neler ve kimler olduğunu öğrendiler. Daha sonraları özellikle son zamanlarda yürüttükleri grev ve direnişler daha geniş tabanlı ve başarılı olmaktadır. 1973 Köln-Ford grevi bunlardan bir tanesidir. Binlerce işçinin katıldığı bu grevi işveren ancak polis yardımıyla ve sendikaların hatalı tutumu sayesinde bastırabildi. Birçok işçi işten atıldı. Yabancı düşmanlığı körüklenerek, yerli ve y. işçiler karşı karşıya getirilmek istendi. Sırası gelmişken kısaca bu grevin nedenleri, gelişme sinebi göz atalım. Köln-Ford grevi kamu oyu ve ilerici çevrelerin dikkatini çeken işyeri işçi mücadelesinin doruğuna ulaştığı bir grev idi. Ford firması Amerikan Ford-Motor şirketinin bir koludur. 1960 ların en çok üretim yapan bir firması idi. Federal Alman yadaki otomobil üretiminin %19,9 ve ihracatın %10,8 ni yapmaktaydı. 1962 de 21200 işçi 5600 memur çalıştırmaktaydı. Çalışanların 6400 ni yabancı işçiler teşkil etmekteydi. Ford firmasının bir başka özel ligide, Federal Almanyadaki İşverenler Birliğinin üyesi değildi. Bu nedenle toplu iş sözleşmeleri burada geçerli değildi. Yani ücret tespiti ve işyeri çalışma şartlarının tespiti işyeri idarecileri tarafından yapılmaktaydı. İşyeri işçi temsilcilikleri ve Sendikalar burada toplu iş sözleşme hakkında sahip olamadıklarından, ücret ve diğer taleplerini gerçekleştirme olanakları kısıtlı idi. Kısacası Ford firmasında her şey işverenin istek ve iş tahına göre yapılmaktaydı. İşte bu nedenle gerek işyeri çalışma şartları gerekse düşük ücretler işçiler arasında büyük bir hoşnutsuzluk yaratmıştı. Akkord çalıştırma, usta başlarının baskısı düşük ücret, diğer taraftanda işçilerle işyeri arasındaki güvensizlik grevin patlamasına yol açtı. İşyeri işçi temsilciliği yeterince

Y. işçilerin çıkarlarını temsil etmemekteydi. Y. işçilerin mesleki eğitimine önem verilmemesi, en düşük ücretle en ağır işlerde çalıştırılmaları onlarla sendika yöneticileri ve alman işçileri arasında ayrıma yol açtı. Yapılan istatistiklerde bunu göstermektedir. Burada sendikalarda örgütlenme oranı diğer işyerlerine rağmen çok düşüktü. (%4,6) Bu oran Almanya ortalamasının çok altındadır. Ayrıca işyerini değiştirme en çok burada görülmekteydi. İşyeri değiştirme oranı 1962 de %32,1 1963 te %34 idi. Sendikalar Ford firmasındaki işçileri örgütlemek için özel bir program hazırladılar. Bu programla amaçlanan, Köln ve çevresindeki özellikle Ford'taki işçileri örgütlemek, sendikaların çok zayıf olduğu bu bölgede ona taban kazanmaktı. Bu nedenle seçmiş oldukları işyeri temsilcilikleri vasıtasıyla büyük bir kampanyaya giriştiler. Ayrıca işyerinde çalışma şartlarının düzeltilmesini ve ücretlerin yükselmesini ön gören bir teklifi işyeri yönetimine sundular. İşyeri yönetimi bu teklifi kabul etmedi. Ford 7 Mayıs 1962 te İşverenler Birliğine girerek, toplu sözleşme için geçerli olan anlaşmaların Ford içinde geçerli olduğunu ilan etti. Böylelikle işyeri işçi temsilciliğinin teklifini geçersiz kıldı. Sendikaların (IG Metal) yaptığı girişimler neticesinde Ford firmasında sendikaya girenlerin sayısı hayli yükseldi. Fakat bu yeterli değildi. Çünkü işyeri işçi temsilciliğinin seçimi ve eğitimi üstten gelen emirlere göre yapılmıyordu. Bu nedenle tabanlı yönetim arasında uyum sağlanmamıştı. Özellikle en kötü işlerde en düşük ücretle çalıştırılan Türkiyeli ve diğer yabancı işçilerin sorunlarına gereğince eğilmedikleri gibi onların kendi temsilcilerinin seçiminde istem ve teklifleri nazarı itibara alınmama ktaydı. İşte Köln-Ford firmasındaki grevin çıkış nedenleri genel olarak bunlardı. Şüphesiz yabancıların katılma oranının çok yüksek olduğu bu grevden gerek sendika yöneticilerinin gerekse işçilerin öğrendiği ve öğreneceği çok şeyler vardır. Grevin bastırılmasında önemli olan faktörleri şöyle sıralayabiliriz:

- 1) Sendika'nın işyeri işçi temsilciliği ile taban arasındaki uyumsuzluk
- 2) Yabancı işçilerin yerli işçilere nazaran çok az bir oranda kendi aralarında seçtikleri temsilcilerle temsil edilmesi
- 3) Yerli işçilerin gerek ücret gerekse mevki bakımında yabancılara nazaran daha fazla pay alması. Bunun sonucu yerli ve yabancılar arasında doğan rekabet.
- 4) Dışardan gelen bozguncu gurupların negatif etkileri
- 5) İşverenin böl-yönet taktiği.

Tüm bu eksikliklere rağmen, Köln-Ford grevi işçilerin yiğitçe yürüttükleri bir direniş idi. İşçilere güven ve güç verdi.

(GELECEK SAYIDA ALMAN SENDİKALARI BİRLİĞİ ve YABANCI İŞÇİ SORUNU.)